

Datum

2022-02-18

Återrapport aktivitetsplan 2021
Samverkansnämnden
Sjukvårdsregion Mellansverige

Antagen av Samverkansnämnden datum 2022-02-xx

Arbetet inom alla nämndens samverkansområden har även under 2021 påverkats av coronapandemin. Den sjukvårdsregionala organisationen har visat sig värdefull i pandemiarbetet. En del planerade aktiviteter har fått stå tillbaka för att verksamheterna behövt hantera mer akuta frågor med koppling till pandemin. Nämnden har under året hållit tre av årets fyra möten digitalt.

Återrapport aktivitetsplan 2021

Kunskapsstyrning

- **Utveckla och implementera sjukvårdsregionalt enligt det nationella systemet för kunskapsstyrning inklusive personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp tillsammans med kommunerna.**
Sjukvårdsregion Mellansverige är, liksom övriga sjukvårdsregioner, värd för ett antal(fyra) nationella programområden, vilket inneburit bland annat rekrytering av nya processledare och regelbundet stöd till befintliga ordföranden och processledare. Vårdskapsansvaret har successivt ökat och har bland annat inneburit stöd till Nationella programområden för att hantera ansvaret för Nationellt Kliniskt Kunskapsstöd. Andra arbetsgrupper har tagit fram personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp och arrangerat webinarier och lärandeseminarium. Digitalt har genomförts möte med representanter för samtliga sjukvårdsregionala programområden, RPOer. Vidare har skett en utveckling av den Sjukvårdsregionala samverkansgruppen för uppföljning och analys. Under året har påbörjats en diskussion att bilda samverkansgrupp engagerande strukturerad vårdinformation och kvalitetsregister. För övrigt har det utsetts representant för nationell gruppering kring jävsfrågor. Två digitala möten har genomförts med kommunrepresentanter för diskussion om bland annat representation i olika grupperingar och samverkan kring exempelvis vårdförlopp.
- **Besluta om en sjukvårdsregional cancerplan**
Cancerplan 2022-24 - Utvecklingsplan för cancervården inom Sjukvårdsregion Mellansverige beslutades på nämndens möte i oktober.

- **Integrera HTA-verksamheten och Regionalt Cancercentrum med kunskapsstyrningssystemet**
Beslutades under året att befintligt HTA-råd får i uppdrag att vara Sjukvårdsregional samverkansgrupp, RSG, HTA och att styrgrupp för Regionalt cancercentrum får i uppdrag att vara Sjukvårdsregionalt programområde, RPO, cancersjukdomar.
- **Uppföljning och analys av medicinska resultat, med syfte att förbättra kvaliteten och jämlikheten av vården i sjukvårdsregionen**
Den regionala samverkansgruppen för uppföljning och analys har haft flera digitala möten för att diskutera hur området kan utvecklas inom sjukvårdsregionen. Två av medlemmarna har under året engagerats inom motsvarande nationellt område för att stärka förankringen i regionerna. Värdefullt erfarenhetsutbyte har ägt rum.
- **Stödja en gemensam satsning på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder via Sjukvårdsregionalt programområde Levnadsvanor och Regionalt Cancercentrum**
Under samverkansnämndens decembermöte arrangerades en programpunkt av personer från både Nationellt och sjukvårdsregionalt programområde Levnadsvanor med ett sjukvårdsregionalt perspektiv, men även exempel från framgångsrikt lokalt arbete i Örebro, Västmanland och Sörmland.

Verksamhet och utveckling

- **Stödja arbetet med nationell nivåstrukturerad av hälso-och sjukvård**
Nämnden har informerats fortlöpande om processen för nationell högspecialiserad vård (NHV). I enlighet med den sjukvårdsregionala rutinen för NHV har regionerna delat synpunkter och när möjligt arbetat fram likalydande remissvar. Möjligheterna att ta fram likalydande svar begränsas bland annat av tidsbrist då tidplan för beslut ser olika ut i regionerna.
Region Uppsala och Region Örebro län har under året ansökt om tillstånd inom totalt tio olika vårdområden. Region Uppsala har under året beviljats tre tillstånd och Region Örebro län ett.
- **Kartlägga arbetet med God och nära vård i regionerna**
Representanter för alla sju regionerna rapporterade om respektives regions arbete med God och Nära vård på Samverkansnämndens möte i oktober. Presenterades nuläge, målbild, goda exempel, utmaningar, samverkan och planer för uppföljning av arbetet.

- **Uppföljning av samverkan under coronapandemin**
Samverkansnämnd, regiondirektörsgrupp och ledningsgrupp har kontinuerligt diskuterat pandemirelaterade frågor på sina möten. Alla sjukvårdsregionala grupper och de gemensamt finansierade verksamheterna har i sina verksamhetsberättelser för 2020 redovisat samverkan relaterat till coronapandemin. Majoriteten av grupperna redovisar att de haft nytta av den sjukvårdsregionala organisationen och att samarbetet bidragit till en bättre hantering än om frågor hanterats enbart inom den egna regionen. Även för 2021 kommer samverkan relaterad till pandemin att följas upp via verksamhetsberättelserna.
- **Följa upp arbetet i det sjukvårdsregionala forskningsrådet**
Samverkansnämnden följde upp forskningsrådets verksamhet 2020 på sitt möte i februari. 2021 års verksamhet följs upp i samband med att bokslutet redovisas. Samarbetet inom Sjukvårdsregionala forskningsrådets ledningsgrupp har ökat avsevärt under pandemiåren. Ledningsgruppen träffas numera veckovis för att hantera olika former av regionövergripande forskningsfrågor, såsom hantering av remisser, frågor kring biobank, forskningsinfrastruktur, life science, hantering av lagförändringar med bäring på forskning kring till exempel hälsodata, biobank och inte minst forskningsjuridik och etik. Under året har forskningsrådet arbetat utifrån framtagna handlingsplaner, vilket innebär att flera utvecklingsprojekt har genomförts.
- **Utveckla strukturering av den sjukvårdsregionala vården inklusive arbetet med produktionssamarbete**
Produktionsplaneringsgruppen har under 2021 fortsatt kartläggningen av befintliga köer inom regionerna, tagit fram gemensamma mått och mätetal för att jämföra produktion och kösituation, samt har påbörjat avstämningar med regionernas verksamhetschefer för att se över inom vilka medicinska områden en samverkan är mest resurseffektiv och görlig. Konklusionen har varit att fokusera på ortopedin och den tillgänglighetsproblematiken. En fördjupad genomgång av produktions- och kösituationen inom sjukvårdsregionens ortopediska verksamheter visar att det förefaller finnas förutsättningarna att gemensamt kunna minska köerna. En gemensam produktionsplattform för ortopedi har utvecklats och publicerats, där även möjligheten att signalera behov av hjälp och förmåga att bistå med hjälp finns.
Produktionsplaneringsgruppen har under hösten 2021 fått ett specifikt uppdrag kring att utreda förutsättningar för en gemensam produktionsenhet för framför allt ortopedisk proteskirurgi. Vidare har den kontinuerliga statusuppdateringen lett till initiativ för utökat och strukturerat samarbete regionerna emellan gällande även diagnoser exempelvis inom Öron, näsa och hals (ÖNH) och

Upprättare
Samverkansnämndens kansli

Datum
2022-02-18

gynekologi. Arbetet har rapporterats kontinuerligt skriftligt och på samverkansnämndens möten

I Socialstyrelsens arbete med nationell högspecialiserad vård har vård som bör nivåstruktureras på sjukvårdsregional nivå identifierats och dessa har skickats till sjukvårdsregionerna och ett antal är under utredning i berörda verksamhetschefsgupper, ex. extremt prematurfödda barn och parkinsonvård. Planering har påbörjats, men arbetet har försenats på grund av covid-19-pandemin, som inneburit ovanligt hög arbetsbelastning samt svåra förutsättningar att anordna fysiska möten. Under 2022 ska en ny tidplan tas fram.

Ledningsgruppen har utifrån RCC:s Lägesrapport nivåstrukturerade diagnoser Uppsala-Örebro sjukvårdsregion september 2020 gett verksamhetschefsgruppen för urologi i uppdrag att gemensamt analysera möjligheterna till ytterligare nivåstrukturering inom urologisk cancerkirurgi och lägga fram förslag till genomförande. Gruppen har en god dialog i frågan och har lämnat en delredovisning till ledningsgruppen. Gruppens uppdrag ska slutredovisas under hösten 2022. Utifrån rapporten har även kvinnosjukvården fått i uppdrag att gemensamt analysera möjligheterna till ytterligare nivåstrukturering inom gynekologisk cancerkirurgi och lägga fram förslag till genomförande. Arbetet pågår även där och förväntas redovisas under år 2022.

- **Gemensamt kartlägga sjukvårdsregionens blodverksamhet**

Ledningsgruppen har beslutat att ge verksamhetschefsgrupp laboriemedicin i uppdrag att gemensamt kartlägga sjukvårdsregionens blodverksamhet. Kartläggningen ska redovisas i april 2022, och ledningsgruppen beslutar om vidare uppdrag utifrån vad kartläggningen visar.

- **Diskutera digitala vårdbesök**

I juni presenterade och resonerade Patrik Sundström, Chief Digital Officer, Sveriges Kommuner och Regioner, med nämnden om pågående arbete med omställning till digital vård, omfattningen av digital utomlänsvård, förutsättningarna för dagens ersättning för digital utomlänsvård och status i arbetet med ersättningsfrågan.

- **Utvärdera funktion och kostnadseffektivitet av Avtal om vård vid universitetssjukhus, samt utreda möjligheten till justering av ersättningsmodellen mot en modell med incitament som stimulerar till ökad samverkan och samarbete**

På grund av effekterna av covid-19-pandemin flyttas denna aktivitet framåt och sker i samband med att ett nytt avtal ska tas fram under 2024.

Utbildning och kompetensförsörjning

- **Stödja etableringen av Regionalt vårdkompetensråd Mellansverige**
Under våren har Regionalt vårdkompetensråd Mellansverige konstituerats. Nämnden har löpande uppdaterats på arbetet och stödjer rådets arbete bland annat genom att tillhandahålla administrativa resurser från nämndens kanslifunktion.
- **Utveckla gemensam modell för att kartlägga och prognosticera kompetensbehov, samt utveckla former för gemensam kompetensförsörjning**
Kompetensförsörjningsgruppen har under året jobbat med att ta fram en gemensam bild av de tio mest kritiska kompetenserna baserat på de underlag regionerna lämnat till Socialstyrelsen om tillgången till legitimerade yrken. Under våren 2022 ska en sammanställning redovisas till HR-direktörsgruppen och därefter kommer bilden nyanseras genom att anledning till bristen analyseras, ex. om det är brist på sökande till utbildningarna, för få utbildningsplatser, åldersfördelning, många nyutbildade.

Digitalisering och e-hälsa

- **Samarbeta i utvecklingen av gemensamt vårdinformationsstöd och e-hälsotjänster**
Informationssäkerhetsgruppen har arbetat med att utveckla samarbetet inom informationssäkerhetsområdet bland annat genom gemensamma tolkningar av rättsläget och förhållningssätt till aktuella ärenden/frågor. Gruppen har bland annat jobbat med tredjelandsöverföring, informationssäkerhet i inköp och anskaffning och incidenthantering.
- **Utveckla IT-samarbetet inom sjukvårdsregionen**
Under 2021 har den gemensamt finansierade verksamheten Regionalt biobankscentrum, RBC, utvecklat IT-samarbetet både inom sjukvårdsregionen och nationellt, bland annat genom uppsättning av ekonomi, samverkansform och organisation, utveckling, drift och förvaltning av regionernas gemensamma IT system för spårbarhet av prov i biobanker (Svenska biobanksregistret, SBR). Utveckling och förvaltning placerades i Region Uppsala och driften i Region Örebro län, medan användargrupp och användarstöd organiseras av Regionalt biobankscentrum.

Övriga samverkansfrågor som löpande initieras och hanteras

- **Utveckla transparens och tillit i det sjukvårdsregionala arbetet**
Regiondirektörsgruppen har undersökt hur direktörsgrupperna ser på möjligheterna att arbeta med transparens och tillit. Grupperna är eniga i att de kan bidra till att bygga och vårda transparens och tillit i den sjukvårdsregionala samverkan genom att genomföra aktiviteter i aktivitetsplanerna knutna till gruppernas uppdrag. Att grupperna delar kunskap/erfarenheter om hur regioner agerar inom olika frågor ger en ökad kunskap och förståelse vilket stärker samverkan. Samverkansnämndens arbetsutskott har tillsammans med regiondirektörsgrupp och ledningsgrupp haft workshop om transparens och tillit i det sjukvårdsregionala arbetet. Under året ses framsteg i samverkan och att det varit positivt för utvecklingen att ha möjlighet träffas fysiskt och inte bara digitalt. I december beslutade nämnden att regiondirektörsgruppen får i uppdrag att följa upp att det sjukvårdsregionala arbetet bedrivs med en ökande grad av transparens och tillit.
- **Stödja utveckling av kommunsamverkan på sjukvårdsregional nivå**
Inom kunskapsstyrningen har två digitala möten genomförts tillsammans med kommunrepresentanter. Dessa möten har givit tillfälle till uppdatering av aktuella frågor i respektive gruppering och diskussion om kommunrepresentation i olika grupper. Goda exempel har här lyfts från samverkan med närliggande uppdrag såsom Nära vård.

Kommunsamverkan kring kompetensförsörjning har stärkts under året genom bildandet av Regionala vårdkompetensrådet Mellansverige. Rådet utgår från den sjukvårdsregionala geografien och omfattar 7 regioner, 6 lärosäten och 80 kommuner och arbetet bidrar till att effektivisera kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården och tandvården. Arbetet med att koppla samman samverkan på lokal nivå med arbetet i vårdkompetensrådet fortsätter under 2022.

- **Aktivt delta i nationella samverkansorgan/grupper, samt Ärenden inom Nämnden för nationell högspecialiserad vård, Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg, Nationella screeningrådet, Kommunalförbundet avancerad strålbehandling, Inera AB och Huvudmannagruppen för statlig kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård avrapporteras kontinuerligt till samverkansnämnden**
Utsedda politiker och tjänstemän har aktivt deltagit i bland annat Nämnden för nationell högspecialiserad vård, Kommunalförbundet avancerad strålbehandling, Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg, Inera, Huvudmannagruppen för statlig kunskapsstyrning, Styrgrupp för

kunskapsstyrning i samverkan, nationella programråd och samverkansgrupper, Nationella vårdkompetensrådet, Nationella screeningrådet, RCC i samverkan, Kommittén för klinisk behandlingsforskning. Nämnden har löpande fått rapport om arbetet på sina möten. Bland annat deltog representant från Inera på nämndens möten i juni för att presentera arbetet med programmet Första linjens digitala vård.

- **Agera gemensamt och samverka i så stor utsträckning som möjligt, ex. gemensamma remissvar, upphandlingar, köp av vård utom sjukvårdsregionen och investeringar**

Rutin för sjukvårdsregional hantering av SOU-yttranden har införts där Samverkansnämndens kansli stödjer fokuserade dialoger mellan sjukvårdsregionala handläggare och sakkunniga. Remisskonferenser syftar till att öka förståelsen för regionernas rutiner, vägval och utmaningar och kan bidra till en samsyn om vilka delar i yttranden som kan och bör tryckas på och lyftas unisont. Under året har flera ärenden följt denna rutin och ett antal remisskonferenser har genomförts.

Upphandlingsgruppen har under året verkat för en fortsatt samverkan kring de upphandlingar som genomförs gemensamt. Gruppen har även fortsatt identifiera vilka andra upphandlingar det är möjligt att samverka i genom att ta fram dokument på planerade upphandlingar och tillgängliggöra för samtliga regioner via samverkansytan. Det pågår även ett arbete med att se över alla hjälpmedelsupphandlingar. Upphandlingsgruppen har tillsammans med ansvariga upphandlare inom hjälpmedel inventerat och segmenterat dessa upphandlingar i syfte att skapa en jämnare fördelning mellan regionerna så att arbetsbördan fördelas lika.

På uppdrag av Ledningsgruppen har Vårdavtalsgruppen gjort en analys av behov av gemensamt avtal med Karolinska Universitetssjukhuset och kommer under 2022 ta fram avtalsförslag.

Ekonomidirektörgruppen har sammanställt regioners investeringsplaner avseende fastigheter och medicinteknisk utrustning, vilket har diskuterats med regionsdirektörsgrupp och ledningsgrupp. Ännu har arbetet inte lett till några tydliga samordningseffekter vad beträffar fastighetsinvesteringar, däremot finns exempel på att underlaget använts vid beslut om utrustningsinvesteringar. Intentioner finns även att använda underlaget för att samordna upphandlingar inom utrustningsområdet.

- **Bidra till att öka kunskapen om samverkansavtalets innebörd i sjukvårdsregionens regioner**

I de flesta regioner tas sjukvårdsregionala frågor upp på hälso- och sjukvårdsnämndens möten och 1-2 gånger per år samlar hälso- och sjukvårdsdirektören till informationsmöte om sjukvårdsregionalt arbete för

Upprättare
Samverkansnämndens kansli

Datum
2022-02-18

samtliga regionens medverkande i samverkansnämndens grupperingar. Kanslirepresentanterna har kontinuerlig dialog med representanter i samverkansnämndens grupperingar i syfte att öka kännedom om och samordning i sjukvårdsregionala frågor. Under året har Ledningsgruppen träffat representanter från samtliga 21 verksamhetschefsgrupper och representanter från övriga arbetsgrupper kopplade till Ledningsgruppen för att diskutera sjukvårdsregional samverkan.

- **Utarbetande av sjukvårdsregional prislista 2022**
I december beslutade nämnden om en sjukvårdsregional prislista för 2022.
- **Utarbeta aktivitetsplan Samverkansnämnden 2022**
Nämnden arbetade med en aktivitetsplan för 2022 på sitt decembermöte. Beslut är planerat till nämndens möte i februari 2022.